

INDUSTRIARBETSGIVARNAS EU-POLICY

”Ett Europa med fokus på tillväxt och konkurrenskraft”

EU är avgörande för fred, frihet och välbefinnande i Europa. Den inre marknaden och dess fyra friheter – *fri rörlighet för varor, tjänster, personer och kapital* – bidrar till ekonomisk tillväxt och är Europas största framgång i modern tid. Industrierbetsgivarna är övertygade om att ett EU som fortsätter utvecklas i rätt riktning är bra för Sveriges välbefinnandets utveckling, för svenska industriföretags konkurrenskraft och alla dess medarbetares framtid.

EU är vår största marknad. Närmare 70 procent av Sveriges export går till EU. Vi vill därför se en stark inre marknad med fri rörlighet och rivna handelshinder samt ett EU som präglas av tillväxt och som kan hävda sig i konkurrensen med andra världsdelar.

Våra medlemsföretag – svensk basindustri – är starkt beroende av EU. De är exportberoende, råvarubaserade och kompetensintensiva och påverkas direkt av beslut i EU. Därför har Industrierbetsgivarna tagit fram en EU-policy som bygger på centrala ställningstaganden kring EU:s framtida riktning: en fungerande inre marknad, utökad global frihandel, ett EU som verkar för globala klimatmål, ett starkt monetärt samarbete, samt en begränsad överstatlighet i sociala frågor.

Industrierbetsgivarna påverkar EU-frågor på flera olika nivåer och genom flera organisationer. Vi medverkar i den sociala dialogen på EU-nivå.¹ Den ger arbetsgivare och arbetstagar rätt till konsultation och information om ny lagstiftning på det socialpolitiska området, till exempel om rörlighet, arbetsmiljö eller social trygghet. Vårt påverkansarbete består även av direktkontakter med politiker, ett nära samarbete med Svenskt Näringslivssfären och basindustrins branschorganisationer, samt en dialog med våra fackliga motparter i EU-frågor.

Vår EU-policy utgör grunden för detta påverkansarbete.

Bild 1: Kärnan i EU:s framtida riktning är stärkt konkurrenskraft.

¹ Den sociala dialogen är fördragsfäst i artiklarna 151, 154 och 155 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt och innebär att arbetsmarknadens parter kan yttra sig och rekommendera åtgärder till EU-kommissionens förslag. Parterna har också rätt att träffa avtal i de aktuella frågorna. Den sociala dialogen drivs både översektoriellt och sektoriellt.

Så här tycker vi.

1. Sverige behöver EU och EU behöver oss

Den inre marknaden är EU:s största framgångsfaktor och den garanterar fri rörlighet för människor, varor, tjänster och kapital. För Sverige, som är en liten, öppen och exportberoende ekonomi, är EU-medlemskapet av grundläggande betydelse.

EU är dock under ständig förändring. Det europeiska samarbetet som inleddes 1957 skiljer sig från det EU som Sverige gick med i 1995, vilket i sin tur skiljer sig från dagens EU-samarbete. Den inre marknaden utgör fortfarande kärnan i EU, men i dag är EU en unik ekonomisk och politisk union med medlemsländer som täcker större delen av Europa och spänner över flertalet politikområden – från klimat, miljö och hälsa till utrikes- och säkerhetspolitik, rättsliga frågor och migration.

EU-medlemskapet har tjänat Sverige väl. Vi behöver EU och EU behöver oss.

- > Industriarbetsgivarna värnar EU-samarbetet.
- > Vi tror att EU och dess inre marknad är den viktigaste drivkraften för fortsatt hållbart välstånd i Europa.

Så här tycker vi.

2. EU behöver en ny tillväxtstrategi

Europeisk industri genomsyras av hög kvalitet, innovation och en tydlig satsning på hållbarhet. Industrin i dag är nära sammanflätad med andra sektorer, däribland tjänstesektorn, och industrins framgångar är grundläggande för välfärden både i Sverige och Europa. En fortsatt framgång kräver dock välfungerande marknader, frihandel och en förmåga att konkurrera på världsmarknaden.

Faktum är att Europa får allt svårare att hävda sig i den globala konkurrensen och konkurrenstrycket från länder som exempelvis Kina och Indien hårdnar. Efter finanskrisen 2008 har sysselsättningsnivån inte återhämtat sig till de nivåer som rådde före krisen, tillväxten inom EU har inte varit tillräckligt hög och produktivitetsökningen står och stampar. Samtidigt präglas omvärlden av en tilltagande protektionism.

Därför behöver EU en ny tillväxtstrategi med ett tydligt fokus på tillväxtskapande åtgärder. Kvarvarande hinder för den fria rörligheten måste tas bort och den inre marknaden måste fortsätta fördjupas.

Tillväxten i Europa är beroende av en global frihandel. Därför ska EU sträva efter fler frihandelsavtal med resten av världen och fortsätta arbeta för en för en öppnare världshandel.

- > Industriarbetsgivarna anser att EU måste fokusera på att stärka de europeiska företagens globala konkurrenskraft och därför behövs en ny långsiktig tillväxtstrategi.
- > Vi efterlyser långsiktigt stabila och förutsägbara regelverk som är gynnsamma för såväl investeringar som innovation.
- > EU måste fortsätta riva hinder för den fria rörligheten på den inre marknaden.
- > EU ska sträva efter fler frihandelsavtal med fler länder.

Så här tycker vi.

3. En konkurrenskraftig europeisk industri bidrar till global hållbarhet

Klimatfrågan är en av vår tids stora globala utmaningar. Här behövs ett starkt internationellt engagemang med globala lösningar. EU har en mycket viktig roll att spela inom ramen för Parisavtalet och FN:s klimatkonvention genom att vara pådrivande för globala åtgärder och ambitioner.

Att ensidigt öka EU:s ambitioner utan att andra länder och regioner gör detsamma, kan undergräva de europeiska företagens konkurrenskraft och därmed förmågan att, genom hållbara verksamheter, bidra till en bättre miljö globalt. Det är av stor vikt att europeiska företag kan konkurrera på lika villkor som sina konkurrenter i omvärlden och därför är det inte acceptabelt att, samtidigt som företagen i Sverige och Europa aktivt bidrar till klimatomställningen, fortsätter andra länder och regioner utanför Europa att konkurrera med verksamheter som ökar de globala koldioxidutsläppen.

Svensk och europeisk industri har sedan länge arbetat med ett tydligt fokus på miljömässig hållbarhet och produktivitet. Det är viktigt att fokus på hållbar industri går hand i hand med företagens konkurrenskraft. Reformerna på såväl europeisk som nationell nivå i hållbarhetsfrågor ska således även skapa förutsättningar för företagen att öka sin produktivitet.

Utgångspunkten måste vara att EU-lagstiftning inte ska överimplementeras av nationella lagstiftare och myndigheter. Fenomenet "gold-plating"² är problematiskt i hållbarhetsfrågor eftersom det ofta innebär att företagens konkurrenskraft påverkas på ett negativt sätt.

- > **Industriarbetsgivarna välkomnar EU-ländernas gemensamma ambitioner gällande Parisavtalet och FN:s klimatkonvention.**
- > **EU måste driva på andra länder och regioner för att dessa ska understödja klimatmålen.**
- > **Industriarbetsgivarna ska verka för att företagens konkurrenskraft får ett större utrymme i reformarbetet avseende hållbarhetsfrågor. Hållbarhetsarbete ska möjliggöra ökad produktivitet.**
- > **Industriarbetsgivarna ska i samverkan med basindustrins branschorganisationer stötta medlemsföretagen i deras strävan att uppfylla klimat- och hållbarhetsmål.**

² Implementering utöver vad EU-direktiven kräver. Ett fenomen känt som "gold-plating".

Så här tycker vi.

4. I ett socialt Europa är tillväxt och jobb i fokus

En hög sysselsättningsgrad är en förutsättning för ett starkt och livskraftigt Europa. Industriföretagen är ett nav i detta och omkring 52 miljoner européer är direkt eller indirekt gynnade av europeisk industri. Endast konkurrenskraftiga företag och en god makroekonomisk hållning kan bidra till en hög sysselsättning i Europa.

För att uppnå fler arbetstillfällen måste arbetsmarknaderna i Europa fortsätta reformeras. I en del länder kan det handla om att förändra minimilöner eller åstadkomma lägre indirekta arbetskraftskostnader. I andra länder kan det handla om att införa flexibla anställningsformer eller att förändra socialförsäkringsystemen så att sysselsättning stimuleras. Detta är medlemsstaternas ansvar. Vår modell – den svenska modellen – bygger på kollektivavtal och är en unik företeelse, där arbetsmarknadens parter reglerar de flesta villkoren på arbetsmarknaden. Den vill vi värna.

Fokus på EU-nivå måste fortsättningsvis vara på gränsöverskridande frågor och gemensamma åtgärder för att stärka konkurrenskraften, förbättra rörligheten på den inre marknaden och verka som en motor för ett reformarbete genom benchmarking, där medlemsländerna inspireras att reformera sina arbetsmarknader och sociala system. På EU-nivå är initiativen om enklare lagstiftning (Refitprogrammet) och ”bättre reglering”³ viktiga åtgärder för att minska regelbördan och därmed underlätta tillväxt och jobbskapande.

- > Industriarbetsgivarna anser att ansvaret för arbetsrättsliga frågor såsom lönebildning och anställningsvillkor i huvudsak ska ligga hos medlemsstaterna.
- > EU:s regelambitioner på det sociala området – där det överstatliga inslaget bör vara begränsat – får inte undergräva den svenska modellen.
- > Fokus på EU-nivå ska vara på gemensamma åtgärder för att förbättra konkurrenskraften och inspirera till reformer genom benchmarking.

³ Översynen av EU-lagar i syfte att slopa sådana som EU-kommissionen inte anser behövs.

Så här tycker vi.

5. Eurosamarbete – både fördelar och nackdelar för svensk del

Framväxandet av den Ekonomiska och monetära unionen (EMU), som utgör ramen för det ekonomiska samarbetet inom EU, har bidragit till att utveckla den inre marknaden. Euro-samarbetet – det vill säga en gemensam valuta inom EU – utgör en del av genomförandet av EMU. Sverige har inget formellt juridiskt undantag att stå utanför eurosamarbetet, men har inte infört euron eftersom en folkomröstning tydligt avisade ett valutabyte. Detta har accepterats av övriga EU-länder som ett informellt politiskt undantag.

Det finns i ekonomiskt hänseende både fördelar och nackdelar med ett införande av euron i Sverige.

En gemensam valuta ger effektivitetsvinster. Transaktionskostnaderna minskar när växlingskostnaderna försvinner och frånvaron av växelkursvariationer underlättar handel och investeringar. Prisjämförelser och ekonomiska kalkyler blir enklare.

Samtidigt försvinner möjligheten att bedriva en självständig penningpolitik. Detta kan vara problematiskt ur ett svenskt perspektiv om konjunkturen i Sverige utvecklas åt ett annat håll än i övriga euroländer. Utvecklingen närmast efter den finansiella krisen 2008 visar även att Sverige har fördelar av att ha en egen valuta i det fall EU-länderna samtidigt drabbas av en kris.

- > Industriarbetsgivarna noterar att det finns både fördelar och nackdelar med ett införande av euron i Sverige.
- > Industriarbetsgivarna konstaterar emellertid att den relativt självständiga penningpolitik som har kunnat föras med egen valuta, ränta och riksbank har haft tydliga fördelar för den starkt exportberoende basindustrin.
- > Industriarbetsgivarna konstaterar att ett införande av euron i Sverige inte är aktuellt i dagsläget. På längre sikt kan ett införande av euron eventuellt bli aktuellt och Industriarbetsgivarna understryker att alla aktörer först och främst bör utgå från exportindustrin i sina riskanalyser, då en välmående och konkurrenskraftig svensk basindustri är central för Sveriges välståndsutveckling.

Industriarbetsgivarna är arbetsgivarorganisationen för stål-, metall-, gruv-, massa-, pappers-, sågverks-, byggnads-, ämnes- och buteljglas-industri samt svetsmekanisk industri. Industriarbetsgivarna företräder nära 1 000 medlemsföretag med cirka 90 000 anställda.

INDUSTRI
ARBETSGIVARNA

industriarbetsgivarna.se